

САРАНА!

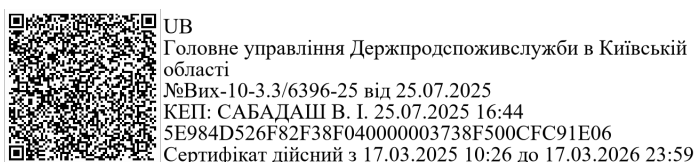

Висока температура і посушлива погода цього року спричинила масове розмноження та збільшення чисельності небезпечного шкідника – **сарани** Південній і Східній частині України, зокрема на території Запорізької, Херсонської, Дніпропетровської та інших областей.

Варто зазначити, що розповсюдження шкідливих комах занесено до переліку надзвичайних ситуацій 48, 49 (Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій Наказ МНС України від 06.08.2018 №658, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28 серпня 2018р. за №969/32421).

За результатами обстежень, в тому числі ґрунтових розкопок, які систематично проводять спеціалісти відділу захисту рослин та прогнозування Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області, за останні 5 років розвиток саранових на території Київської області проходив на дуже низькому рівні (нестадні форми), шкодочинність шкідника на посівах сільськогосподарських культур не проявлялась.

Проте враховуючи зміни клімату за останні роки в сторону потепління, та підтвержену циклічність масового розмноження саранових, яке відповідає 11- річному циклу сонячної активності, від нашествия сарани ніхто не застрахований.

Сарана – типовий поліфаг, харчується усіма рослинами, проте надає перевагу злаковим культурам: кукурудзі, просу, сорго, пшениці, а також очерету, пирію тощо.

В умовах України з родини саранових досить поширені сарана італійська, або прус, перелітна, або азіатська, та її підвиди: середньоруська, мароканська і різні види кобилок — блакитнокрила, темнокрила, біло-смуриста, чорно-смуриста, безкрила, лучна та інші, загалом до 20 видів.

Саранові належать до комах з неповним перетворенням, тобто їх розвиток відбувається без стадії лялечки, а зовнішні ознаки личинок і спосіб їх існування має схожість з дорослою особиною. Самка відкладає яйця в розпушений ґрунт на глибину близько 3 см. Яйцекладка припадає на червень-вересень. Зимують яйця у верхньому шарі ґрунту, найчастіше незораних ґрунтів. Відродження личинок відбувається в травні-червні, а період розвитку триває 35-55 днів. Личинки мають п'ять поколінь, поступово збільшуючись у розмірах, перетворюючись на дорослу комаху. У спеку тіло випаровує велику кількість вологи, для заповнення якої саранові поїдають рослини. Великі апетити зростають, коли вони переходять в старший вік, особливо при підвищених показниках температурного режиму. Комахи харчуються усіма наземними частинами рослини. У липні з'являються дорослі особини, які після спарювання приступають до кладки яєць.

Усі саранові, що поширені в Україні, мають одне покоління на рік. В наших кліматичних умовах зима і є основним стримуючим фактором поширення шкідника.

Для захисту посівів від саранових рекомендовано регулярно проводити моніторинг площ сільськогосподарських культур та при виявленні 2-5 екз/кв.м стадних видів сарани (італійський прус, перелітна сарана) та 10 екз/кв.м

Головне управління
Держспецживзв'язу
Київської області

№Вих-10-3.3/6396-25
від 25.07.2025

арк.1

нестадних видів саранових провести захисні заходи дозволеними та рекомендованими препаратами згідно «Переліку пестицидів та агрохімікатів дозволених до використання в Україні» з дотриманням регламентів їх застосування.

Захист посівів від саранових розпочинають за масової появи личинок першого віку. Основну масу личинок стадних саранових слід ліквідувати до закінчення розвитку третього-четвертого віків, до окрилення саранчуків завершити хімічні заходи. Обробки проводять вранці та ввечері, коли комахи знаходяться на рослинах. Кулігу, що рухається, обробляють на площі за 200-250 м від «голови», охоплюючи її по спіралі, що перевищує фронт куліги. Для боротьби з небезпечним шкідником доцільно застосовувати комплексні заходи боротьби: механічні, агротехнічні та хімічні методи одночасно.

На присадибних ділянках використовують дозволені препарати, які можуть бути ефективними проти саранових.

Для захисту посівів від саранових ефективні: Альфа-циперметрин 100 г/л, к. е. (фастак, к. е., 0,2 л/га, альтекс, к. е., 0,2 л/га), Лямбда-цигалоприн 50 г/л, мк.с., (карате зеон, мк.с., 0,15, (нестадні саранові) та 0,4 л/га (стадні саранові), Хлорпірифос 500 г/л+циперметрин 50 г/л (грінфорт ХЦ 550, КЕ, 1,5 л/га, залп, к. е., 1,5 л/га), Лямбда-цигалотрин 106 г/л + тіаметоксам 141г/л, к. с. (енжіо, к. с., 0,18 л/га).

Відповідно до абзацу другого частини другої статті 18 Закону України "Про захист рослин" підприємства, установи, організації усіх форм власності та громадяни зобов'язані у сфері захисту рослин проводити систематичні обстеження угідь, посівів, насаджень, продукції рослинного походження, сховищ тощо, у разі виявлення поширення шкідливих організмів, інформувати про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту рослин. Таким чином, підприємствам усіх форм власності необхідно своєчасно організувати обстеження посівів сільськогосподарських угідь з метою виявлення заселення їх сарановими та встановлення шкодочинності. Особливу увагу необхідно приділити неорним землям, багаторічним травам та пасовищам поблизу посівів сільськогосподарських культур. Землекористувачам під час проведення захисних обробок посівів сільськогосподарських культур та інших територій необхідно суворо дотримуватись регламентів застосування засобів захисту рослин та техніки безпеки при роботі з ними із забезпеченням збереження корисної ентомофауни та медоносних бджіл. Безумовним є дотримання вимог Державних санітарних правил ДСанПіН 8.8.1.2.001-98 "Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві" та Інструкції з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин

Звертаємо увагу на те, що під час та після проведення винищувальних заходів із застосуванням хімічних засобів захисту рослин необхідно дотримуватись заборони випасу свійської худоби та птиці на території проведення захисних заходів та яка межує з нею.

Бджолярам необхідно завчасно вжити відповідні заходи для унеможливлення отруєння бджіл.

У разі появи сарани на присадибних ділянках місцевим мешканцям рекомендується проводити винищувальні заходи за допомогою побутових оприскувачів засобами захисту рослин, дозволеними для роздрібного продажу та використання населенням.

Повідомити про виявлення осередків розмноження шкідника та для отримання консультації або більш детальної інформації з цього питання звертайтеся до спеціалістів управління контролю в сферах насінництва та розсадництва, карантину та захисту рослин Головного управління Держпродспоживслужби в Київській області за телефоном 044 -495-88-63

